

Uroš Zupan

Milo

Milo

Slovenci imamo oči naštimane na transcendenco, podvojitve, ogledala in kozmos. Sveta groza je naše superiorno občutje. Lepa kot bencin na vodi, kot nerazločen črni flek v noči. Modernisti so se oklicali za vrhovno kasto. Muhe

gredo na drek. Modernisti na Slovence. Sociologi na moderniste, in čeprav nihče nikogar ne jebe, imamo vedno nekakšen breztelesni skupinski seks. Potem smo malo zmedeni in ob obletnicah požiramo klasike. Mlade literarne navdušenke jih

požirajo bolj plitko. Starejše, seksi komandirke literarnih klubov globlje. (Nor sem na oboje enako.) A dnevi tečejo mirno dalje, le mlade doktorje humanističnih znanosti včasih živcira pomanjkanje usodnih zgodb. Prepoznaš jih po baretkah. Njihov sprehajalni korak je dolg,

kot bi bili ves čas na sindikalni ekskurziji v Heidelbergu. Ambiciozni pesniki iz province hodijo po mestu zamišljeni in astralni. Najbolj jih navdihuje sedenje na sestankih. Modernistov ni v mestu. Živijo v učbenikih, v občudovanju študentov književnosti,

v doktoratih in na Akademijah. Aprilsko nebo je polno trikov in poezija je kot hoja.

Nikoli ne veš, kam boš prišel. Nikoli se ne ukvarjaš s tem, ali boš postavil naprej najprej desno nogo in potem levo ali bo narobe. Nikoli ne veš, ali boš hodil samo

v mislih ali pa ti bo spodrsnilo na milu in boš padel med *Zvezde*, v *Škarje*, v *Želod*, v *Belo* in boš potem prišel na površje nekje v *Liliputu* ali *Brodbingnagu*, kot ljubljeneec naroda in stroke – še en žalosten in potolčen modernist.

Pismo

Dragi Fabjan,

ali je to velika knjiga? Mogoče bi bilo bolj enostavno, da bi se jaz oglasil na Novi reviji in knjigo preprosto dvignil, kot pa da jo oni pošiljajo in poštar zardeva in sopiha in napenja mišice, ko jo tlači v nabiralnik. Zdaj grem lahko mirno tja, ker so me izplačali, samo da me ne bodo spet novačili za kakšna branja. Na ekskurzijah v 19. stoletje mi je pogosto slabo in potem moram ležati kar kakšen teden, da si vsaj malo opomore. Zadnja dva dneva sem bil celo v mestu, ker je šla Nataša s tamalim na vas. Kmetje za vedno ostanemo kmetje. Niti akademski naslovi in Heidegger nam ne morejo pomagati. Vreme je takšno kot v raju, če imajo tam sploh kakšno vreme. Jutri bo še zdržalo, potem pa se bosta dež in imitacija jeseni resno spravila na dobro razpoloženje. Mogoče bom poskušal kaj napisati ali pa bom le buljil v televizor, ki mu bom utišal zvok, in

zraven poslušal vse tiste plošče, ki jih do zdaj nisem mogel, in teh je precej. Ali se Ana kaj oglasi? Nekaj poskušam brati, pa z nobeno stvarjo nisem zadovoljen. Očitno postajam tečen nergač, Slovenci bi temu rekli *aristokrat duha*. Sploh imam zadnje čase probleme z branjem. Vsega se takoj naveličam. Za prvo rundo na morju sem s sabo vzel Paza (eseje) in Herberta (eseje), a sem hitro obupal. Pretirano razkazovanje erudicije mi povzroča:

- a) dolgčas,
- b) neokusno zehanje, ki se nezadržno prenaša na okolico.

Me zanima, kaj bi se zgodilo, če bi šel ponovno brat Miłoszevo *Deželo Ulro*, v katero sem bil včasih precej zaljubljen. Zadnjič sem bral njegovo poezijo v srbščini (v knjigi *Himna o peril* sem našel stare korese, tiste listke, s katerimi smo popravljali napake, ko smo še vlačili naokrog prenosne pisalne stroje, razbijali po njih kot za stavo, še prej pa požirali Charlesa Bukowskega v enormnih količinah. Živela osemdeseta!). Bila je prijetna najdba, že skoraj materialni dokaz, da prejšnje življenje obstaja.

Trenutno sedim v temi in poslušam Davida Acklesa, ki je študiral književnost. Predvčerajšnjim sem po dolgem času malo pogledal v Trakla. On je prava darkerska, rokowska zvezda. Incest in eksperimenti z drogami so odličen humus za mladostno poezijo. Zapomnil sem si del verza, ki gre takole: "Zlati oblaki in čas", in nemudoma spremenil naslov ene od pesmi iz *Lokomotiv*, ki ima zdaj naslov "Zlati oblaki in čas", čeprav zlatih oblakov ne omenja, časa pa tudi ne. Imam izvod *Lokomotiv*, ki so nekakšen *work in progress*, kar je precej čudno, ker je knjiga že izšla. Malo jih popravljam. Na boljše, upam. Tudi najboljšo pesem v knjigi (prva iz *Slovesa od filozofije*) sem popravil. Prej je bilo: *otepali smo se*

rešilnih operacij, zdaj je: otepali smo se zasilnih rešitev.

Se ti zdi to boljše? Meni se zdi. Jutri je zadnji
"kalifornijski" dan, upam sicer, da ne, upam pa
tudi, da bo po pošti prišla tvoja pošiljka:

Terry Callier – *What Colour Is Love*.

Hodim po izgubljenem svetu, ki se topi v nebu.

LP. Uroš

Včeraj je umrl Dane Zajc

Oktober.

Sonce sije

negotovo.

Sence

postopajo naokrog,

kot bi oprezale

za izgubljenjo

gostoto.

Vrana

brez predaha

preganja sračji par.

Jate vrabcev se raje

zadržujejo

pri tleh.

Drevesa začenjajo

vaditi

slačenje do golega.

Veter

na nekaj

pomisli

in za hip

obstane,
ko pade
prvi mrak.

Pesem za Nika Grafenauerja
(Posvečeno Dušanu Pirjevcu)

Po Marcinu Swietlickem

Eni mucí je ime Atituda.
Drugi mucí je ime Nečimrna Bit.
In potem pride na vrata Gospod
Transcendentalni palimpsest.

Živeli smo v časih,
ko se je Tine Hribar
odlično spoznal na poezijo.

Santa Cruz

I.

Zdaj,
ko sem se najedel
in zložil

malo prej
kupljene knjige
za 2,66 \$,

postavil steklenico
Jim Beama
na nočno omarico,

tako blizu,
da ga lahko
vsak trenutek dosežem,

bom,
preden ugasnem luč
in zaspim,

prebral
še nekaj
Snyderjevih pesmi.

II.

Dežuje,
rahlo prši,
po spuščajoči se cesti v Santa Cruzu
in vetrobranskih steklih

mimo vozečih avtomobilov.
Ljudje
posedajo po balkonih motelov,
na stopnicah,

pijejo pivo
ali kaj drugega
in pasejo oči

v sivini Pacifika
in njegovih
praznih peščenih plaž

nekega
zgodnjenovembrskega dopoldneva.

San Francisco, november

Nekje na sredi
bloka
med ulico Mission
in 24. cesto

stoji na vhodu
v trgovino,
oblečen v uniformo
angela varuha,

velik, na videz močan,
zamorski policaj,
ki se me vedno,
kadar stopam mimo njega

in kupujem vino
za bližnjim pultom,
dotakne z žalostnim
in razočaranim pogledom.

Bela golobica

Po e. e. cummingsu

Noe bi mi zameril,
nikoli ne bi izvedel,
da se je vesoljni
potop že končal,

Picasso bi mi zameril,
če bi se midva poznala,
bi moral narisati kakšnega
drugega ptiča,

Društvo proti mučenju
živali bi mi zamerilo,

no, na srečo nihče od
mojih sosedov ni
njihov član,

Benetke bi mi zamerile,
če bi vsi ravnali tako
kot jaz, bi izgubile
eno od svojih znamenitosti
in turisti ne bi imeli
koga hraniti in kaj slikati,

dobro sem vedel, da se
bom sam sebi zameril, toda
nič na svetu me ni moglo
zadržati,

da ne bi zagnal tolkala
za meso v belo golobico,
ki se ni hotela odzvati na

nobeno opozorilo in je
vsak dan vztrajno puščala
kopičke dreka na mojem balkonu.

Skoraj ameriška pesem

Ravne linije avtoceste so mi prebodle
slabo skrpane sanje. V nekaj urah
sem izgubil jesen. Kar je ostalo
od nje, je bil spomin na rdeča
drevesa v Sacramentu.

Čez noč smo se vzpeli med
zaledenele smreke do položnih
smučišč, ki so jih enakomerno
obstreljevali snežni topovi. Peljali
smo se skozi kavbojski Reno,

natrpan z reklamnimi napisi in razsvetljenimi
igralnicami. Zjutraj me je poskušalo oslepiti
zgodnje sonce, ki je splezalo čez
zasnežene gore. Avion je za sabo pušchal
belo črto dima nad Salt Lake Cityjem.

Greyhoundov avtobus je goltala oranžna sedanost.
Šofer je z oddaljenim glasom oznanil,
da smo prispeli, da bo treba zamenjati vozilo.
Z nogami sem se dotaknil zemlje. Ko sem
zadnjič stal na njej, smo bili še v Kaliforniji.

Zajci

Zajci v travi poleti
nepredstavljivi
in oddaljeni

kot skriti naklepi
ostre svetlobe za hrbtom
dolgotrajnega deževja.

Mogočne
zajčje sledi v snegu;
kitajske pismenke

na koži brezbrežnega sveta.
Globoka belina
tisočev raztečenih tačk

se lesketa na nebu,
tihe ekscentričnosti,
ki tolažijo

prestrašene otroke.
O, mršav mož
iz Hadama, zakaj si predstavljaš

zlate ptice?

O, mršav mož
iz Črnuč, zakaj tako hitro

sprehajaš drobnega belega zajca?
Sonce je že tik nad
drevesi, zaljubljeno v

nasršene kožuščke, polno
megličaste sramežljivosti.
Zajci

se že srečujejo
v šibko zatemnjenih
stavkih

kot neznanci,
ki se nehote
dotikajo med plesom.

Katedra za literarno zgodovino

Večina dobrih pisateljev je:
ali Judov
ali vsaj
latentnih
homoseksualcev.

Kam spadam,
se stroka še ni dokončno
odločila.